

'Winnaarsmentaliteit en perfectionisme: goed voor leerlingen, team en school.'

een portret van
Jan Geert Sterenberg
Leraar
basisonderwijs

Persoonlijk

[Personalia](#)

[Met FPU](#)

[Rennen en zingen](#)

Personalia

Ik ben Jan Geert Sterenberg, ik ben 61 jaar en woon in het Groningse Alteveer, waar ik momenteel directeur ben van de christelijke basisschool De Höchte. Ik ben in 1948 geboren, in Onstwedde, gemeente Stadskanaal, en sinds 1976 getrouwd met Willy, we hebben drie kinderen die nu rond de dertig zijn. Sinds 2008 zijn we ook oma en opa.

Met FPU

Eigenlijk was ik van plan na dit schooljaar met FPU te gaan, maar ik heb een te leuk en te goed team op school: zonde om nu al weg te gaan. Dus werk ik nog een jaartje langer. Dan ben ik tweeënzestig en zit ik veertig jaar in het onderwijs. Dat lijkt me een mooi moment om te stoppen.

Rennen en zingen

Ik heb altijd veel gesport en in sportbesturen gezeten. Tot mijn vierenvijftigste heb ik gevoetbald. Nu doe ik aan hardlopen bij de Runners in Stadskanaal en neem ik deel aan het Univé loopcircuit, een wedstrijdenreeks in de provincie. Daarvan is de Klap-tot-Klap Loop een voorbeeld. Dat is een loop van 10 kilometer tussen twee bruggen, klappen geheten in het Gronings.

Verder ben ik al een jaar of tien lid van een groot mannenkoor. Muziek is altijd belangrijk voor me geweest. We zingen religieuze muziek, gospels, maar ook klassieke muziek.

Opleiding & loopbaan

[Overzicht opleiding](#)

[Overzicht loopbaan](#)

[Gemeentehuis of leraar](#)

[Kweekschool en de Höchte](#)

[Van leraar tot directeur](#)

[Christelijke school](#)

Overzicht opleiding

- 1965 - 1970 kweekschool met hoofdakte, Winschoten

Overzicht loopbaan

- 1970 - heden basisschool De Höchte, Alteveer, eerst als leraar, later als directeur

Gemeentehuis of leraar

Na de lagere school in Onstwedde ben ik naar de hbs in

Stadskanaal gegaan. Dat was geen succes, want ik bleef zowel in de tweede als de derde klas zitten. Na de derde klas had ik zo'n beetje een opleiding die gelijk stond met ulo A en B. Mijn ouders maakten een afspraak op het gemeentehuis in Stadskanaal: ik kon daar komen werken.

Dat was ik bijna gaan doen, maar de rector van de hbs zei dat ik ook wel geschikt zou zijn als leraar. Het klinkt allemaal heel onzelfstandig, maar ik heb me in mijn keuze door mijn ouders en die directeur laten leiden.

Mijn ouders vonden die kweekschool een prima idee. Volgens mijn moeder waren er namelijk maar drie echt leuke banen: ambtenaar op het gemeentehuis, postbode en leraar.

[Kweekschool en De Höchte](#)

Van 1965 tot 1970 heb ik op de Rijkskweekschool in Winschoten gezeten. Daar heb ik eerst de gewone akte gehaald en vervolgens de hoofdakke.

Na mijn studie leek mijn moeder het weer over te nemen. Mijn ouders kregen een telefoontje van De Höchte: ze hadden dringend personeel nodig en of ik daar kon komen werken? Dat kon, vond mijn moeder.

Ik heb er drie maanden gewerkt, en werd toen opgeroepen voor militaire dienst. Na mijn dienstdienst was er toevallig weer een vacature op De Höchte. 'We hebben weer een telefoontje gekregen,' vertelde mijn moeder me. Verder hoefde ze niet veel te 'regelen': de school wilde me graag terug, de drie maanden vóór mijn militaire dienst waren blijkbaar goed bevallen.

Zo trad ik in 1972 weer in dienst van De Höchte, nu voor vast en voor altijd: ik ben er nooit meer weggegaan.

[Van leraar tot directeur](#)

Ik begon met klas 2 en 3, oftewel groep 4 en 5, een combinatieklas van zevenendertig kinderen. We hadden toen alleen maar combinatieklassen, de school telde drieënzestig leerlingen en vier leraren. Nu, in 2009, hebben we honderdveertig leerlingen en twaalf leraren en zijn er deels combinatie- en deels aparte klassen.

Op mijn eerste dag op de Höchte werd ik gewoon voor een klas met zevenendertig kinderen gezet met de boodschap: 'Daar staan de boeken, daar de schriften en zorg dat je de baas bent'. Ondanks die start lukte het allemaal wel.

In 1985 werd ik gevraagd om directeur te worden. Solliciteren in het onderwijs heb ik dus eigenlijk nooit gedaan.

Naast mijn werk als directeur gaf ik les aan groep 7 en 8, maar sinds 2006 doe ik alleen directietaken. Soms val ik nog wel in als er iemand ziek is en begeleid ik kinderen naar zwemles.

[Christelijke school](#)

De Höchte - Gronings voor 'hoogte': het is het hoogste punt van Alteveer - is een christelijke school, maar er zitten ook veel leerlingen op die geen religie hebben, het gaat de ouders blijkbaar

meer om de kwaliteit van de school. Er zitten dus kinderen met verschillende, al dan niet religieuze, achtergronden. Het merendeel van de kinderen is wit. We hebben nu een aantal kinderen uit China en kinderen met een Surinaamse, Antilliaanse en Marokkaanse achtergrond.

We dragen de christelijke identiteit uit, we beginnen elke ochtend met een gebed en een bijbelverhaal. We zijn echter niet zo streng in de leer, om het zo maar te zeggen. Er wordt in de sollicitatie-procedure wel gekeken of iemand een christelijke achtergrond heeft. Als een kandidaat er helemaal niets mee heeft, dan past hij of zij niet in de cultuur van onze school. Dat vindt ook het overkoepelende schoolbestuur van onze vereniging, waar zeventien scholen onder vallen.

Leraarschap

Waarom leraar
Taak van de leraar
Goede leraar
Huis bij school
Je eigen humeur
Orde
Respect voor elkaar
Mondig maar niet brutaal
Ander onderwijs
Hoe herinnerd
Waardering voor de leraar
Goed team
PR

Waarom leraar

Ik kan dus niet zeggen dat ik al van jongs af leraar wilde worden, het is min of meer toevallig zo gekomen. Iedereen vond wel dat ik goed met kinderen kon opschieten. Ik kom verder niet speciaal uit een onderwijsgezin, al ging mijn oudere zus ook naar de kweekschool. In elk geval ben ik wel in het vak gegroeid en heb ik er geen spijt van dat ik leraar ben geworden.

Het onderwijs spreekt me aan omdat je er je creativiteit in kwijt kan en je kennis kan overdragen. Natuurlijk moet je ook gevoel voor kinderen hebben en weten wanneer je streng moet zijn en wanneer niet.

Taak van de leraar

Mijn belangrijkste taak als leraar vind ik het overdragen van kennis. Dat overdragen moet zo gebeuren dat het ook werkelijk overkomt, in de taal van het kind. Je didactische capaciteiten moeten sterk zijn. Je moet weten welke stappen je moet zetten en welk materiaal je nodig hebt.

Ten tweede is je pedagogische taak belangrijk, wat voor band je daarbij met het kind opbouwt. Je kunt een kind daarbij het beste stimuleren door het zelfvertrouwen te geven, zoals een coach dat doet met z'n voetballers. Je moet ze elke keer verzekeren dat ze het echt wel kunnen. Als dat je lukt, ben je een goede leraar.

Goede leraar

Een goede leraar moet verder variatie in zijn lessen hebben, hij moet iets hebben met kinderen, hij moet voelen wat een kind niet snapt en respect hebben voor een kind. Tegelijk moet een goede leraar zorgen dat hij ook respect krijgt en moet hij op zekere momenten laten weten dat hij de leraar is en het kind het kind.

Hij moet veel aandacht en oog hebben voor rechtvaardigheid, want daar hebben kinderen antennes voor. Hij moet daarbij consequent zijn: nee is nee en ja is ja. Natuurlijk zijn er nuances, maar er moet geen enorm grijs gebied ontstaan.

Een goede leraar moet soms goed kwaad kunnen worden, maar niet te vaak en het daarna weer goed kunnen maken. Hij moet een voorbeeld zijn wat betreft gedrag, want kinderen doen je snel na. Ik gebruik in de lerarenkamer bijvoorbeeld wel eens een grof woord, maar in de klas nooit. Ik vind het belangrijk dat de

kinderen leren zorgvuldig met hun woorden om te gaan en niet de taal van de straat gebruiken.

Je hoeft als leraar geen heilige te zijn, maar je kunt wel bepaalde normen en waarden voorleven. Ik vind het belangrijk dat de kinderen eerlijk en oprecht zijn en zeggen wat ze denken.

Ten slotte moet je je les goed voorbereiden. Met een goede voorbereiding staat en valt alles, ook als je veel routine hebt.

Huis bij school

Ik stopte zelf veel tijd in mijn voorbereiding en daarbij was het handig dat ik vlak naast de school woon, al is het soms ook een nadeel. Je laat je werk namelijk nooit helemaal los: het is verleidelijk nog even iets op te zoeken en zo de hele avond met je werk bezig te zijn. Een voordeel is dan weer dat er op het schoolplein nog nooit iets kapot is gemaakt door vandalisme: we houden de boel goed in de gaten en we zijn er bijna altijd.

We kunnen in het huis blijven wonen als ik met FPU ga, we hebben het namelijk gekocht. Sommige mensen denken dat het te druk is, je huis zo dicht bij school te hebben, maar mijn vrouw en ik vinden het wel gezellig, al die kinderen om ons heen. En 's avonds en in het weekend is het er juist heerlijk stil.

Je eigen humeur

Waar het soms al moeilijk is een scheiding te maken tussen werk en vrije tijd is het nog belangrijker dat je professionele humeur niet te veel te beïnvloed wordt door je privé-humeur. Desnoods moet je dan maar een beetje toneelspelen.

Dat kan op een gegeven moment best moeilijk zijn. Ik heb meegemaakt dat in een paar maanden tijd mijn moeder kanker kreeg, mijn vader begon te dementeren en mijn jongste broer door een val een hoge dwarslaesie opliep. Dat waren harde tijden en al ben ik niet zo stressgevoelig, op zulke momenten moet je je best doen om je goede humeur te bewaren, want dat wil je natuurlijk wel voor de kinderen. Een geluk daarbij was dat mijn vrouw me enorm steunde.

Orde

Ik heb nooit ordeproblemen gehad, maar soms is een klas gewoon lastig. Een jaar of tien geleden zaten in de combinatieklas van groep 7 en 8 vijf jongens waar van alles mee aan de hand was. De een had ADHD, de ander had een concentratiestoornis en weer een ander zat steeds te schreeuwen, het was net een jungle. Die jongen met ADHD moest zich af en toe afreageren. Dan bonkte hij met zijn vuisten op mijn borst tot hij zei: 'Meester, het is over.' Als ik hem nu tegenkom zegt hij: 'Wat was ik lastig, hè?' Gelukkig zijn ze allemaal goed terecht gekomen, zo iets geeft me een enorm goed gevoel.

Dat bewuste jaar was extra zwaar doordat ik naast die lessen mijn directietaken had. Toch heb ik nooit gedacht dat ik het niet aankon of ermee wilde stoppen.

Ik had geen trucjes om orde te houden. Ik kwam binnen, deed de deur dicht, en dan waren ze stil. Het is wel zo dat je lichaamstaal heel belangrijk is. Als je iets onzeker uitstraalt, kan orde een

probleem worden. Verder heb ik altijd duidelijke grenzen gesteld. Daarbij werd ik wel eens kwaad, maar dan zorgde ik altijd dat ik het weer goed maakte. En verder gedroeg ik me meestal vriendelijk.

Respect voor elkaar

Grenzen stellen is belangrijk voor een leraar. Wat ik bijvoorbeeld niet tolereer is als kinderen met een bepaalde minachting over elkaar praten of elkaar pesten. Ik wil ze leren elkaar respectvol te behandelen en begrip te hebben voor elkaars situatie. Kinderen kunnen namelijk keihard zijn in hun oordeel.

Als ik merkte dat er iemand werd gepest, pakte ik dat stevig aan. Ik confronteerde de pester met zijn gedrag en de eventuele gevolgen daarvan, ik betrok de ouders van de pester erbij. Maar ik moet zeggen dat ik nooit hele erge situaties heb meegemaakt en dat het ook altijd vrij snel over was.

Mondig maar niet brutaal

Pesten is van alle tijden, kinderen zijn altijd tegelijk aardig en ondeugend geweest. Het is wel waar dat ze mondiger zijn geworden in de loop van de tijd en dat vind ik prima, zolang het niet doorslaat naar brutaal.

Dat kinderen mondiger zijn komt doordat de maatschappij is veranderd: kinderen hebben thuis meer in te brengen en zonder truttig te willen klinken vind ik dat daarbij de normen en waarden af en toe aan het vervagen zijn. Kinderen weten van tevoren dat hun ouders achter ze staan en ze zullen verdedigen, daardoor krijgen ze op school misschien eerder de neiging zich te misdragen.

Tegelijk vind ik het goed dat de afstand tussen leraar en leerling kleiner is dan vroeger. Toen was het nog normaal om de kinderen af en toe een pedagogische tik te geven, nu is de omgang veel meer vriendschappelijk. Dat kameraadschappelijke moet je overigens ook weer niet overdrijven, daar prikken kinderen zo doorheen; bovendien willen ze graag weten wie de baas is, wie het overwicht heeft. Als ze dat weten dan gedragen ze zich echt wel.

Duidelijk maken wie de baas is doe je volgens mij niet door afstand te scheppen. De kinderen zeggen tegen mij wel 'u' en 'meester', maar tegen de jongere leraressen zeggen ze 'je' en 'juf' met de voornaam van de juf erbij. Daar hebben oudere mensen wel eens kritiek op, maar ik heb nog nooit meegemaakt dat het gezag afneemt als de leerlingen je bij je voornaam noemen. Zolang je maar respect afdwingt, heb je gezag.

Ander onderwijs

Ik ben zelf in de loop van de tijd niet enorm veranderd als leraar, al heb ik door ervaring en studie natuurlijk wel veel bijgeleerd en is er in het onderwijs zelf veel veranderd. Vooral de benadering van zorgleerlingen is anders dan vroeger.

We hebben tegenwoordig het leerlingvolgsysteem: er wordt van elk kind een dossier bijgehouden, waarin de schoolprestaties en de thuissituatie van het kind worden beschreven. Er zijn tegenwoordig meer situaties waarbij kinderen een scheiding

meemaken en in een samengesteld gezin terechtkomen. Dat kan invloed hebben op de schoolprestaties. Kinderen worden steeds individueler behandeld en krijgen daardoor meer aandacht dan vroeger.

Ik vind overigens niet alle veranderingen verbeteringen. Zo vind ik het niet goed om de klassikale manier van lesgeven helemaal af te schaffen. Op een gegeven moment was het de tendens om alleen nog gedifferentieerd les te geven. Als een kind minder goed kon meekomen werd het apart gezet en kreeg het opdrachten op zijn niveau. Ik vind dat een kind op die manier niet verder komt en op hetzelfde niveau blijft, terwijl het door klassikale lessen misschien meegetrokken zou kunnen worden in de stroom van kinderen die het wel begrijpen. Onze politiek is om alle kinderen zo lang mogelijk bij elkaar te houden en ze niet te snel op een aparte leerlijn te zetten.

Hoe herinnerd

Terugkijkend op mijn loopbaan, kan ik volgens mij wel zeggen dat ik een opgewekte leraar was, dat ik misschien streng maar wel rechtvaardig was.

Ik denk dat mijn leerlingen zich mij herinneren als iemand bij wie ze over het algemeen een goed gevoel hebben, dat hoor ik tenminste wel eens van oud-leerlingen. Ik denk dat ik ze veel heb kunnen leren en dat er ook altijd wel iets leuks te doen was in de klas.

Waardering voor de leraar

Ik heb dan ook niet het idee dat de waardering voor leraren in het algemeen minder is. Ouders hebben in de gaten gekregen dat leraar zijn af en toe best afzien is. De ouderenquêtes die we gehouden hebben over onze school zijn erg positief over zowel het onderwijs als de leraren. De ouders zijn wel veeleisender geworden vind ik, maar daar kom ik straks nog op terug.

Waardering is overigens iets waar je zelf voor moet zorgen: door goed onderwijs te geven en veel contact te onderhouden met de ouders, dat vind ik erg belangrijk.

Onze school is de laatste jaren bij de Cito-toets de beste van de vijftien scholen van onze vereniging die de toets hebben afgenomen. Wij zitten niet in een elitair dorp, hier wonen allerlei sociale lagen. Ik vind dat we het dus helemaal niet zo slecht doen. Het helpt waarschijnlijk dat we jonge leraren hebben die geleerd hebben te reflecteren en naar hun eigen gedrag te kijken, ik vind dat heel verfrissend.

Goed team

Ik ben ontzettend blij met mijn team, dat heeft mijn werk er leuker op gemaakt. In het begin deed ik bijna alles alleen en kon ik moeilijk dingen uit handen geven, ik ben nogal perfectionistisch. Nu hebben we jonge en bekwame mensen aan wie ik dingen kan delegeren. Het succes van een school staat en valt volgens mij met je team en mijn team is op het moment heel goed.

Een van de hoogtepunten in mijn loopbaan was dat onze lerares Miriam vorig jaar 'Leraar van het jaar' werd. Ik heb haar voorgedragen, ouders hebben op haar gestemd. In de tv-

uitzending bleek dat ze inderdaad de beste was. Dat was een speciale belevenis.

Maar ook de andere leraren zijn heel goed, die wil ik ook wel weer voordragen voor 'Leraar van het jaar'. De lerares van groep 8 heeft bijvoorbeeld met de leerlingen aan het project 'Day for Change' meegedaan. Ze richtten zogenaamd een 'bedrijf' op waarin iedereen zijn eigen functie had. Middels reclame op tv-Noord en radio gingen ze hun bedrijf promoten. Op een gegeven moment presenteerden ze hun werkzaamheden aan de ouders en leraren. Ik vond dat jaloersmakend goed, zo'n project.

Ik heb wel een winnaarsmentaliteit, moet ik zeggen. Ik wil graag een goed team en een goede school, en ik doe er alles voor om dat voor elkaar te krijgen. Als we als school meedoen met voetballen, loopwedstrijden of iets anders, dan ga ik voor de eerste prijs. Dan sta ik vol overtuiging en enthousiasme iedereen toe te juichen en aan te moedigen.

PR

Over het algemeen ben ik zeer tevreden met mijn werk. Ik ben er zo'n beetje toevallig in gegleden, maar heb er nooit spijt van gehad. Maar of ik in een eventueel volgend leven weer leraar zou worden? Ik weet het nog niet. Schrijven, PR-activiteiten heb ik ook altijd wel mooi gevonden. Ik heb als correspondent voor de Winschoter Courant, het latere Dagblad van het Noorden geschreven. En nog steeds zorg ik ervoor dat de school met een zekere regelmaat in de krant komt met een leuk bericht.

De praktijk in de klas

Ander onderwijs

ICT

Variatie

Eruit

Huiswerk

Nuchter blijven

Ander onderwijs

Het onderwijs van nu is echt anders dan toen ik begon. Vroeger was het toch iets als: 'Sla je boek open op pagina zoveel en lees maar voor wat er staat.' En nu begin je met het doel van de les uit te leggen en met herhalen wat ze de dag ervoor geleerd hebben. Daarna wordt de opdracht uitgelegd en gaan de kinderen zelfstandig aan het werk, waarbij de leraar rondloopt of dingen uitlegt aan een groepje bij de instructietafel. Bij de afsluiting van de les, de nabespreking, is er veel interactie met de kinderen. Dat heb ik vroeger ook wel gedaan, in gesprek gaan met de kinderen. Maar toch was ik vroeger meer aan het doceren en later meer aan het communiceren.

ICT

Tijdens de lessen wordt tegenwoordig veel gebruik gemaakt van ICT. Ik ben een groot voorstander van het active board, het nieuwe computergestuurde schoolbord. De lessen worden er veel flitsender door: je kunt dingen snel opzoeken, je kan erop schrijven, je kan ermee rekenen, je kan er instructiefilmpjes voor alle vakken mee laten zien en je kunt alles bewaren.

De meerwaarde is volgens mij vooral dat het allemaal zo visueel is. En dat is voor hedendaagse kinderen erg belangrijk. Tegen een stukje film van Kruistocht in spijkerbroek kan je echt niet op vertellen.

Variatie

Zelf had ik nog niet zo'n active board en moest ik mijn lessen op een andere manier boeiend houden. Ik heb daar nooit echt trucjes

voor gehad, ik heb wel altijd voor variatie in mijn lessen gezorgd. Ik bracht iets mee van huis, ik liet een filmpje zien, ik haalde een van de kinderen voor de klas. Je moet voortdurend afwisselen om de kinderen geboeid te houden.

Eruit

Als kinderen afdwaalden, haalde ik ze erbij door gewoon te zeggen dat ze op moesten letten en als het echt niet meer ging, ging ik met de hele klas even iets anders doen, een liedje zingen bijvoorbeeld.

Als ik met een van de kinderen in conflict raakte, bespraken we dat meestal even buiten het klaslokaal. Het gebeurde ook wel eens dat iemand in de les na een paar waarschuwingen nog niet wilde luisteren en dan stuurde ik die leerling er soms uit.

Echt strafwerk gaf ik ze niet, ze moesten soms wel nablijven. Maar dat laatste wordt tegenwoordig steeds moeilijker want kinderen hebben het te druk om na te blijven. Ze worden trouwens opgehaald door ouders of oppassers die het ook al heel druk hebben. Kun je die een half uurtje laten wachten omdat hun kind nog even moet nablijven?

Huiswerk

Aan het eind van de les gaf ik de kinderen soms huiswerk mee, bij de vakken geschiedenis, aardrijkskunde, rekenen en taal. Daar maakte ik zelf lessen voor en ik keek het ook altijd na. Ik heb nooit een hekel gehad aan dat nakijken, ik was juist benieuwd wat ze ervan gemaakt hadden.

Nuchter blijven

De maatschappij is veranderd. De kinderen krijgen veel meer nieuws mee van buiten, ze zien het allemaal gebeuren op televisie. Moet je dat allemaal op school met ze bespreken?

Ze weten het meteen als er bijvoorbeeld een schietpartij op een buitenlandse school is geweest, dus het is wel goed om er iets over te zeggen, maar ook weer niet te lang, ze moeten er niet bang van worden. Soms gebeurt er iets ergs op de school zelf en dat moet je wél bespreken, ook met de ouders.

Een van onze leraressen kreeg in 1999 op weg naar school een ongeluk terwijl ze zwanger was. Ze heeft het zelf overleefd, maar ze heeft haar kind verloren. Ik heb toen steeds, als ik nieuws had, het met de kinderen besproken en ook de ouders via een briefje geïnformeerd. Zo was iedereen meteen op de hoogte en konden er geen indianenverhalen ontstaan.

Drie jaar geleden kreeg mijn vrouw open tbc en raakten een paar van haar oppaskinderen besmet. Voor we het wisten hadden we allerlei televisiezenders op de stoep, het was een heel mediacircus. De oppaskinderen kregen een kuur, alle kinderen op school moesten ingeënt worden.

We zijn daar toen heel natuurlijk en nuchter mee omgegaan. De kinderen keken er op een gegeven moment niet meer van op dat de televisie weer eens over de vloer was. We waren er heel open over tegenover de ouders en dat stelde iedereen gerust. We hebben later zelfs een compliment van de gemeente Stadskanaal

gekregen dat we er zo goed mee omgegaan waren.

Ik heb altijd ontzettend veel steun van mijn vrouw gehad. Ze zou, ondanks dat ze daarvoor geen opleiding heeft gehad, zo voor de klas kunnen. Heel bijzonder hoe goed zij kinderen kan analyseren.

Op en rond de school

[Buitenschoolse projecten](#)

[Doorleren](#)

[Directie](#)

[Ouders](#)

[Kindermishandeling](#)

[Nieuwe leraren](#)

[Verdere plannen](#)

Buitenschoolse projecten

Een school hoort wat mij betreft meer te zijn dan een plaats waar kinderen iets komen leren. Het is dus goed om als school mee te doen aan allerlei (buitenschoolse) projecten en activiteiten. Het zorgt voor een goede binding aan school, van kinderen, van ouders en natuurlijk van het schoolteam.

Doorleren

Ik heb het ook altijd belangrijk gevonden om mijn kennis te verbreden. Daarom heb ik cursussen gevolgd voor werken met de computer op school, voor Engels op de basisschool, voor klassenmanagement, enzovoort. In 1995 volgde ik de schoolleiderscursus op Windesheim in Zwolle, terwijl dat toen nog niet verplicht was.

Ik deed die cursussen uit interesse en heb er veel van geleerd. Alhoewel ik over niet al te lange tijd met FPU ga, kijk ik nog steeds rond of er nog nieuwe dingen te leren zijn voor mij.

Directie

Soms komen er interessante initiatieven uit het bovenschools bestuur, zoals het 'Early Warning Project': het vroegtijdig signaleren van leerachterstanden.

We zijn vorig jaar met de directeuren van onze vereniging naar Londen geweest om te zien wat het beleid is op scholen in sociaal zwakke wijken waar veel kinderen zitten zonder Engelse achtergrond. Dat beleid bleek veel strenger dan in Nederland. Je wordt er als leraar en als leerling eerder op afgerekend als je onder de maat presteert. Inmiddels zijn we bezig bepaalde elementen van de Engelse aanpak ook bij ons in te voeren.

Dat soort dingen zijn nieuw. Die ontwikkelingen had je niet toen we nog een zogenaamde één-pitter waren: een school met een eigen bestuur. Het bovenschools management van nu draagt veel meer bij aan de onderwijskundige gang van zaken dan vroeger.

Toen het bovenschools management er kwam, was ik eerst bang allerlei inspraak en invloed te verliezen, maar al gauw was ik ontzettend blij dat allerlei tijdrovende administratieve taken door anderen werden overgenomen. Met dat verlies van inspraak en invloed viel het trouwens wel mee: het management bemoeit zich niet zoveel met de dagelijkse gang van zaken op school.

Het personeelsbeleid wordt wel bovenschools geregeld, maar we hebben er zelf een zeer grote inbreng in.

Functioneringsgesprekken met de teamleden doe ik, en een keer per jaar moet ik zelf op functioneringsgesprek bij de bovenschoolse directeur.

In onze situatie heb ik dus zeker geen last van schaalvergroting. Daar moet ik bij zeggen dat die schaalgrootte bij ons wel meevalt, en bovendien bestaat het bovenschools management uit allemaal

leuke mensen met hart voor het onderwijs.

Ouders

Al geef ik nu als directeur geen les meer en kan ik me helemaal op mijn directietaken richten, ik hou wel contact met de ouders van de kinderen. Ik zie ze dagelijks op het plein, veel van die ouders heb ik trouwens zelf in de klas gehad.

Met de meeste ouders kan ik goed opschieten, maar ik heb wel het idee dat ouders er tegenwoordig minder goed van te overtuigen zijn als hun kind zich misdraagt of niet goed presteert.

Dat komt deels doordat de school groter wordt en doordat er hier meer mensen uit andere delen van het land komen wonen die toch anders tegen bepaalde dingen aankijken en wellicht andere dingen verwachten van de school.

Ouders stellen soms te hoge eisen aan hun kinderen, ze schatten ze te hoog in en ze leggen zich steeds vaker niet neer bij het schooladvies dat wordt gegeven. Met deze Cito-score kan ze toch wel naar de havo?

Dan moet je verdraaid goed opletten dat je de goede argumenten voorhanden hebt zoals: 'Kijk eens naar haar werkhouding. De Cito-toets heeft niet berekend of ze haar huiswerk altijd af had en haar spullen in de klas op orde had. Ze is wel goed in de meeste vakken, maar er is ook nog de organisatie eromheen, waardoor ze het waarschijnlijk toch niet zou halen.' Naar zo'n uitleg luisteren ouders niet altijd, soms proberen ze dan de rector van de uitgekozen school te overtuigen hun kind toch aan te nemen.

Leraren hebben dus minder gezag gekregen. Dat is op zich niet erg, maar er moet wel wederzijds respect blijven tussen ouders en leraren, vind ik. Gelukkig hebben we weinig met bovenstaande voorbeelden te maken op onze school.

Kindermishandeling

Wat veel erger is, is als je merkt dat een kind thuis mishandeld wordt en je daar gesprekken over moet gaan voeren. Het is zo ontzettend moeilijk om achter het echte verhaal te komen.

Soms vertelt een kind een verhaal over zijn ouders of stiefouders en denk je dat het wel meevalt en dat het kind aandacht wil, zeker als het een beetje een moeilijk kind is. Natuurlijk pik je zo'n signaal dan wel op, maar het is moeilijk om het punt te bepalen waar je tot actie over moet gaan.

We hebben in het verre verleden zulke situaties gehad en dat is heel heftig. Wie moet je erbij roepen? Hoe kom je in contact met de ouders zonder dat ze je meteen de deur wijzen? Vertrouwt het kind je en wil het wel dat je er met zijn ouders over gaat praten? Vaak komt het uiteindelijk neer op het gebruiken van je intuïtie.

Bij kleuters is het wat makkelijker, die vertellen je meer, maar als een kind ouder wordt en meer na gaat denken, heeft het al snel door dat er ook door jou over hem gepraat wordt.

Sommigen vinden dat de school geen zorginstantie is. Dat is waar, maar ik vind het wel onze taak om op te letten wat er allemaal

met een kind gebeurt. Dat vind ik inherent aan het vak.

Je ziet nu meer problemen bij kinderen dan vroeger, zelfs op zo'n kleine dorpsschool als de onze. Er zijn meer scheidingen en gebroken gezinnen, de maatschappij is hectischer, kinderen zien meer van wat er allemaal in de wereld gebeurt. Daarnaast heb je nog de vervlakking van normen en waarden, waar volgens mij toch wel sprake van is.

Nieuwe leraren

Ik vind het van groot belang dat nieuwe leraren goed opgeleid en begeleid worden. Gelukkig is de begeleiding tegenwoordig stukken beter dan toen ik zelf begon. Bij ons krijgen studenten altijd een collega aangewezen waar ze naartoe kunnen. Daarbij vind ik het heel goed dat ze tegenwoordig veel meer doen aan zelfreflectie.

Ik vond het altijd leuk om stagiaires te krijgen en ze te begeleiden. Het is mooi om te zien hoe ze zich ontwikkelen, dat geeft voldoening. Bovendien namen ze me werk uit handen, als ze tenminste goed waren, dat wil zeggen, als ze een klas aankonden.

Een valkuil voor studenten is vaak dat ze door kinderen aardig gevonden willen worden. Studenten die direct laten zien dat ze er zijn, hebben vaak geen ordeproblemen. Je kunt nog zo slim zijn, maar als je een onzekere lichaamshouding hebt en geen overwicht uitstraalt, kun je geen fatsoenlijke les draaien.

Verdere plannen

Nog even en ik ben met FPU. We gaan straks voorzichtig beginnen te kijken wie mij kan opvolgen als directeur. Ik ben al een tijd lang de enige man op school en ik geloof dat mijn collega's wel graag weer een man willen, voor het evenwicht. Toen ik kind was waren er veel mannen in het onderwijs, nu is het omgekeerd, maar zowel in pedagogisch opzicht als voor het team is het, denk ik, goed om een gemengd team te hebben.

Zelf kijk ik soms naar wat ik ga doen als ik met FPU ga. Ik heb mijn hobby's en verder zie ik wel wat er op mijn pad komt. Laatst vroegen ze me of ik bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2010 op een verkiesbare plaats wilde staan. Dat heb ik geweigerd, ik wil op dit moment niet met verplichtingen opgezadeld worden. Verder is me gevraagd of ik de PR van alle scholen van ons bestuur zou willen doen. En wie weet, ga ik weer voor een krant schrijven. Ideeën genoeg en hopelijk ook tijd genoeg om die om te bouwen tot concrete plannen.